

Warszawa, 2010. 02. 24.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

ZW sdp/jp-070-1-2/2010 (602)

J. Kwieciński
SEKRETARIAAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 1.03.10
nr. 1323 podpis *[inicialy]*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 25.02.2010.

nr. 1005 podpis *[inicialy]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W nawiązaniu do oświadczenia złożonego przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego na 47. posiedzeniu Senatu w dniu 13 stycznia 2010 r. w sprawie realizacji wniosków pokontrolnych kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w okresie od 25 września do 17 listopada 2006 r. w zakresie sprawowania nadzoru nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej, przekazanego przy piśmie znak BPS/DSK-043-2356/10 z dnia 20 stycznia 2010 r., uprzejmie informuję co następuje.

Realizując wniosek dotyczący wzmocnienia nadzoru nad Inspekcją Weterynaryjną Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciło się do Głównego Lekarza Weterynarii o przedstawienie szczegółowej informacji dotyczącej nadzoru w zakresie funkcjonowania wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej za rok 2007 oraz przedstawianie przedmiotowej informacji w przyszłych okresach w cyklach półrocznych. Od 2008 r. Główny Lekarz Weterynarii przekazuje Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprawozdania z bieżących kontroli, w ramach nadzoru nad funkcjonowaniem ferm trzody chlewnej, w trybie półrocznym. Jako kryterium kwalifikacji przyjęto obsadę fermy w liczbie minimum 2000 sztuk zwierząt o wadze ponad 30 kg lub utrzymywanie 750 loch.

Na koniec 2008 r. pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej pozostawało 127 ferm wielkoprzemysłowych trzody chlewnej, których liczbę w poszczególnych województwach w kolejnych kwartałach 2008 r. przedstawia poniższa tabela:

Województwo	Liczba wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej w 2008 r.			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
dolnośląskie	3	4	4	6
kujawsko-pomorskie	13	13	13	13
lubelskie	6	6	6	6
lubuskie	9	10	12	11
łódzkie	4	4	4	4
małopolskie	0	0	1	1
mazowieckie	2	2	5	5
opolskie	2	3	4	4
podkarpackie	3	3	3	3
podlaskie	1	1	1	0
pomorskie	11	11	11	11
śląskie	4	4	4	4
świętokrzyskie	4	2	3	4
warmińsko-mazurskie	13	14	12	15
wielkopolskie	31	31	31	25
zachodniopomorskie	29	12	16	15
SUMA	135	120	130	127

Na koniec 2009 r. pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej pozostawało 146 ferm wielkoprzemysłowych trzody chlewnej, których liczbę w poszczególnych województwach w kolejnych kwartałach 2009 r. przedstawia poniższa tabela:

Województwo	Liczba wielkoprzemysłowych ferm trzody chlewnej w 2008 r.			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
dolnośląskie	8	9	9	11
kujawsko-pomorskie	13	12	12	13
lubelskie	7	7	7	5
lubuskie	13	13	13	13
łódzkie	4	4	4	4
małopolskie	1	1	1	1

mazowieckie	0	0	1	2
opolskie	4	4	4	4
podkarpackie	3	3	3	3
podlaskie	0	0	0	1
pomorskie	13	13	13	13
śląskie	4	4	4	4
świętokrzyskie	4	5	6	4
warmińsko-mazurskie	15	15	16	14
wielkopolskie	23	24	23	23
zachodniopomorskie	24	24	31	31
SUMA	136	138	147	146

W oparciu o przepisy zawarte w:

- ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625 z późn. zm.),
- rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 września 2003 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2003r nr 167 poz. 1629 z późn. zm.),

w 2008 i 2009 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła łącznie 425 kontroli ww. ferm. Kontrole prowadzone były ze szczebla powiatowego oraz ze szczebla wojewódzkiego Inspekcji Weterynaryjnej. Były to kontrole kompleksowe obejmujące sprawdzenie:

- spełniania wymogów zabezpieczenia przeciwpizootycznego ferm oraz zapewnienia na nich warunków technicznych, sanitarnych i higienicznych;
- przechowywania środków dezynfekcyjnych i prawidłowości ich stosowania oraz przechowywania środków leczniczych stosowanych u zwierząt i dokumentacji leczenia;
- warunków dobrostanu zwierząt;
- wymagań odnośnie środków żywienia zwierząt;
- postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego;
- wymagań odnośnie prowadzenia niezbędnej dokumentacji na fermie.

Przeprowadzono również kontrole poświęcone sprawdzaniu spełniania wymagań dotyczących konkretnego obszaru działalności ferm, np. dobrostanu zwierząt czy wytwarzania pasz.

W następstwie wykonanych kontroli Inspekcja przeprowadziła dodatkowo 51 rekontroli w celu sprawdzenia wykonania zaleceń pokontrolnych. W przypadkach, w których stwierdzone uchybienia nie miały znaczącego wpływu na zdrowie zwierząt oraz bezpieczeństwo zdrowia publicznego, obligowano właścicieli do pisemnego zawiadomienia o sposobie i terminie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Podczas kontroli ferm wielkoprzemysłowych trzody chlewnej przeprowadzonych w 2008 i 2009 r. najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- rozbieżności pomiędzy liczbą zwierząt faktycznie stwierdzaną w kontrolowanym stadzie, a danymi figurującymi w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ);
- uchybienia w zakresie zabezpieczenia przeciwpizootycznego ferm, tj. brak lub niedostateczna liczba mat dezynfekcyjnych, niedostateczne zabezpieczenie budynków przed dostępem zwierząt z zewnątrz (gryzoni, ptaków, owadów), brak wymaganego oznakowania budynków inwentarskich, niedostateczna ilość lub niewłaściwy sposób przechowywania środków dezynfekcyjnych w gospodarstwie;
- niewłaściwe przechowywanie odpadów oraz zwłok padłych zwierząt;
- niewłaściwy sposób przechowywania materiałów paszowych;
- uchybienia dotyczące systemu wentylacji w budynkach inwentarskich lub brak urządzeń sygnalizujących awarię tego systemu;
- zły stan sanitarny i higieniczny pomieszczeń dla zwierząt lub sprzętu do obsługi zwierząt;
- nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rejestracji stada oraz ewidencji leczenia zwierząt;
- uchybienia w zakresie dobrostanu, m.in. niewłaściwe warunki oświetlenia pomieszczeń dla zwierząt, brak materiału do budowy gniazd dla loch, brak materiałów absorbujących uwagę zwierząt, zły stan techniczny pomieszczeń dla zwierząt, niewłaściwa powierzchnia kojców dla zwierząt.

Łącznie w 2008 i 2009 r. przeprowadzono 425 kontroli ferm, nieprawidłowości stwierdzono w 135 przypadkach. W 27 przypadkach usunięcie nieprawidłowości nakazano w drodze decyzji administracyjnych, a w trzech przypadkach zastosowano karę grzywny. W pozostałych przypadkach zalecenia wraz z terminami ich realizacji określano w protokołach kontroli.

W celu zapewnienia zwiększenia wiarygodności danych o zwierzętach gospodarskich oznakowanych, w tym o trzodzie chlewnej, w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa resort rolnictwa w ostatnich latach podjął szereg działań zmierzających do poprawy funkcjonowania tego systemu.

W szczególności dokonano nowelizacji rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie nadania funkcjonariuszom Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa uprawnień do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 137, poz. 861) nadając uprawnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia określone w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281 oraz z 2009 r. Nr 116, poz. 976) w zakresie określonym w art. 29 ust. 1 tej ustawy pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom wyznaczonym na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 18 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842 z późn. zm.) uprawnionym do wykonywania czynności określonych w art. 19 tej ustawy.

Ponadto zmiana ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, dokonana w 2009 r., umożliwiła posiadaczom zwierząt dokonywanie, na ich wniosek, weryfikacji danych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych, dotyczących zwierząt zarejestrowanych w ich siedzibach stad, na podstawie prowadzonej księgi rejestracji. Jednocześnie ustawa ta rozszerzyła katalog czynów zagrożonych karą grzywny, zawarty w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281), wprowadzając przepis dotyczący niedopełnienia obowiązku zgłaszania przemieszczenia zwierząt do Systemu IRZ. Wprowadzono również przepisy zobowiązujące Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do dokonywania weryfikacji danych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych na podstawie protokołów z kontroli przeprowadzonych w siedzibach stad przez Agencję lub Inspekcję Weterynaryjną.

Jednocześnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaakceptowało propozycję Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, aby dokonywać weryfikacji danych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych na podstawie raportów z czynności kontrolnych po przeprowadzeniu przez Inspekcję Weterynaryjną kontroli, o których mowa w art. 31a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, z późn. zm.).

Ponadto, w celu większego zdyscyplinowania posiadaczy zwierząt, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2009 r. przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051, z późn.

zm.), uzależniają wypłatę płatności bezpośrednich w pełnej wysokości, m. in. od spełnienia przez posiadaczy zwierząt obowiązków wynikających z przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. *o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt*.

Ww. działania w najbliższej przyszłości powinny wpłynąć na poprawę wypełniania przez posiadaczy świń, obowiązków wynikających z przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. *o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt*, a tym samym zdecydowanie poprawić wiarygodność danych gromadzonych w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Odnosnie w kwestii zainicjowania zmian legislacyjnych zobowiązujących podmioty do posiadania pozwolenia zintegrowanego niezależnie od formalnie dokonanych podziałów instalacji chowu lub hodowli trzody chlewnej uprzejmie informuję, że zgodnie z informacją przekazaną przez Ministra Środowiska, nowelizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska wprowadziła art. 378 ust. 2b, który stanowi, iż przy ustalaniu właściwości organów ochrony środowiska instalacje powiązane technologicznie, eksploatowane przez różne podmioty, kwalifikuje się jako jedną instalację. Zapis ten powinien przyczynić się do wyeliminowania niejednoznaczności w tym zakresie.

Odnosząc się do zagadnienia wprowadzenia w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz.1055) zmian uzależniających obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego od wielkości utrzymywanego pogłowia trzody chlewnej, wyliczanego według wskaźnika DJP niezależnie od kategorii wagowej zwierząt, wyjaśniam, że powyższe rozporządzenie jest wynikiem transpozycji do polskiego prawa dyrektywy Rady 96/61/WE (Dyrektywa IPPC) w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń. Wykaz instalacji zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia jest w pełni zgodny z Aneks I Dyrektywy IPPC i zostały w nim wymienione instalacje chowu lub hodowli świń o więcej niż 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg oraz 750 stanowisk dla macior. Dyrektywa powyższa nie wprowadza kryterium wskaźnika DJP lecz kryterium „stanowiska”. Tak też zostało to przyjęte w transponującym Aneks I Dyrektywy IPPC rozporządzeniu Ministra Środowiska. W związku z powyższym w chwili obecnej nie ma możliwości zmiany tego zapisu, gdyż skutkowałoby to zarzutami dotyczącymi niezgodności prawa krajowego ze wspólnotowym.

Jednocześnie informuję, że w chwili obecnej na forum Rady Unii Europejskiej oraz w Parlamencie Europejskim trwają prace nad projektem dyrektywy o emisjach przemysłowych, która ma zastąpić m.in. Dyrektywę IPPC. Jeżeli po zakończeniu tego procesu nastąpi zmiana przepisów prawa unijnego, Polska oczywiście uwzględni te zmiany

w krajowych przepisach. W chwili obecnej wprowadzanie jakichkolwiek zmian w prawodawstwie polskim byłoby przedwczesne.

Pragnę poinformować, iż Inspekcja Ochrony Środowiska monitoruje na bieżąco stan wypełnienia wymogu posiadania pozwolenia zintegrowanego przez prowadzących instalacje IPPC, w tym fermy trzody chlewnej, jako instalacje do chowu lub hodowli świń, w których znajduje się więcej niż 2 000 stanowisk przeznaczonych dla świń o wadze powyżej 30 kg lub 750 stanowisk dla macior. Resort środowiska na bieżąco aktualizuje informacje dotyczące wszystkich instalacji podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Wszyscy wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska zostali zobowiązani do umieszczania na stronach internetowych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska aktualizowanych wykazów wszystkich instalacji wymagających pozwoleń zintegrowanych. W grupie tej znajdują się fermy trzody chlewnej. Wykazy te zostały zaktualizowane według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r.

Ponadto, w związku z ww. kontrolą NIK, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska zostali zobowiązani do przeprowadzania corocznej kontroli prawidłowości realizacji planów nawożenia przez wielkoprzemysłowe fermy trzody chlewnej.

Pragnę poinformować, że zgodnie z założonym harmonogramem prac Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na rok 2009, został przeprowadzony cykl kontrolny ferm trzody chlewnej, podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego. W drugim i trzecim kwartale 2009 roku wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska przeprowadziły przedmiotowy cykl kontrolny. Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z opracowanymi w GIOŚ „Wytycznymi przeprowadzenia przez Inspekcję Ochrony Środowiska ogólnokrajowego cyklu kontrolnego instalacji do intensywnego chowu trzody chlewnej o więcej niż 2 000 miejsc dla tuczników (o wadze powyżej 30 kg) oraz więcej niż 750 miejsc dla macior”. Analizą objęto okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia kontroli w roku 2009 r.

Ustalono, że w ewidencji Inspekcji Ochrony Środowiska znajdują się 124 fermy trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z art. 201 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).

W okresie objętym kontrolą 5 ferm nie prowadziło działalności, natomiast jedna prowadząca działalność ferma nie posiada pozwolenia zintegrowanego. Bez pozwolenia zintegrowanego pozostaje wciąż jedna ferma obejmująca dwie instalacje IPPC

- Gospodarstwo Rolne Ludwik Ziegert – ferma w Oskowie. W stosunku do tej fermy prowadzone jest postępowanie egzekucyjne i sądowe.

Niniejszym cyklem kontrolnym objętych zostało zatem 118 ferm trzody chlewnej, w których znajdują się 133 instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego. Fermy te w okresie objętym cyklem prowadziły chów lub hodowlę trzody chlewnej na podstawie posiadanego pozwolenia zintegrowanego. Zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033) dla instalacji tych wymagany jest obowiązek posiadania planu nawożenia dotyczący zagospodarowania co najmniej 70% gnojówki i gnojowicy powstających w związku z prowadzoną działalnością.

Ustalono, że większość kontrolowanych ferm (91,5%) wywiązuje się z nałożonych ustawą o nawozach i nawożeniu obowiązków posiadania i stosowania uzgodnionego z okręgową stacją chemiczno-rolniczą planu nawożenia. Jedynie w przypadku 10 ferm stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Prowadzone kontrole potwierdziły wcześniej zgłaszane przez WIOŚ problemy związane z brakiem obowiązku dokumentowania przestrzegania ustaleń planu nawożenia. W wyniku przeprowadzonego cyklu kontrolnego Inspekcja Ochrony Środowiska podjęła następujące działania:

- wydano 80 zarządzeń pokontrolnych,
- udzielono 76 pouczeń, jako środków informujących i dyscyplinujących,
- skierowano 44 wnioski do organów administracji samorządowej,
- wymierzono 41 mandatów karnych na łączną kwotę 12 650 zł,
- wszczęto 5 postępowań administracyjnych w sprawie wstrzymania użytkowania instalacji,
- wydano 2 decyzje w sprawie wymierzenia kar bieżących pieniężnych (odpady, powietrze),
- wydano 2 decyzje wymierzające pieniężne kary:
 - za niezłożenie w wymaganym terminie sprawozdań dotyczących uwolnień zanieczyszczeń przekraczających obowiązujące progi uwolnień - kara w kwocie 10 000 zł,
 - za nadmierny pobór wody w okresie od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. - kara w kwocie 6 852 zł.

Raport z ww. cyklu kontrolnego jest dostępny na stronie internetowej GIOŚ (www.gios.gov.pl) w dziale „Inspekcja” w części „Raporty, opracowania, materiały informacyjne”.

Jednocześnie informuję, iż w dniu 6 stycznia 2010 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska skierował pisma do wszystkich wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w celu podjęcia dalszych dyscyplinujących działań wobec prowadzących instalacje bez pozwolenia zintegrowanego lub naruszających przepisy ochrony środowiska. Ponadto o ustaleniach cyklu kontrolnego zostali poinformowani wszyscy marszałkowie województw oraz Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ramach prowadzonego cyklu zrodziła się wątpliwość, czy przekazywanie gnojówki i gnojowicy do biogazowni (działanie korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska) nie stoi w sprzeczności z przepisami ustawy o nawozach i nawożeniu, a w szczególności z art. 18 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o nawozach i nawożeniu, który nakłada na prowadzącego fermę wielkotowarową obowiązek zagospodarowania co najmniej 70% gnojówki i gnojowicy na użytkach rolnych, których jest posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin.

Obecnie rozważana jest możliwość wprowadzenia następujących zmian do ustawy o nawozach i nawożeniu:

- nałożenia obowiązku prowadzenia kontroli stosowania planów nawożenia na okręgowe stacje chemiczno-rolnicze,
- dokonania zmian art. 33 i art. 34 dotyczących wstrzymania przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska prowadzenia chowu lub hodowli w zakresie ustalenia procedury określenia terminu bezpiecznego wstrzymania użytkowania ferm trzody chlewnej,
- wprowadzenia możliwości odstąpienia przez fermę przekazującą gnojówkę i gnojowicę do biogazowni z obowiązku wykorzystania rolniczego przynajmniej 70% wytworzonej gnojówki i gnojowicy.

W celu wzmocnienia nadzoru inspekcyjnego nad przedmiotowymi instalacjami, Główny Inspektor Ochrony Środowiska zawarł w dniu 29 marca 2007 r. porozumienie z Głównym Lekarzem Weterynarii o współpracy Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej. Współpraca ta realizowana jest:

- 1) na szczeblu centralnym – pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska i Głównym Lekarzem Weterynarii,
- 2) na szczeblu wojewódzkim – pomiędzy wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska i wojewódzkimi lekarzami weterynarii na podstawie odrębnych porozumień sporządzonych zgodnie z „Wytycznymi do opracowywania porozumień pomiędzy organami Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej na szczeblu wojewódzkim”.

Współpraca ta polega w szczególności na wymianie informacji i list kontrolowanych zakładów, pozostających w obszarze zainteresowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i wojewódzkiego lekarza weterynarii z sektora utylizacji ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, hodowli trzody chlewnej, drobiu i zwierząt futerkowych.

Mając na uwadze wyżej wymienione wyjaśnienia należy uznać, że wnioski Najwyższej Izby Kontroli wynikające z kontroli w zakresie sprawowania nadzoru nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej zostały zrealizowane.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajka